

มาตรฐานอาชีพ ตอบโจทย์ การสร้างมืออาชีพ ในยุค New Normal

ดร.เมธิณี เทพมณี

อนุกรรมการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม
กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

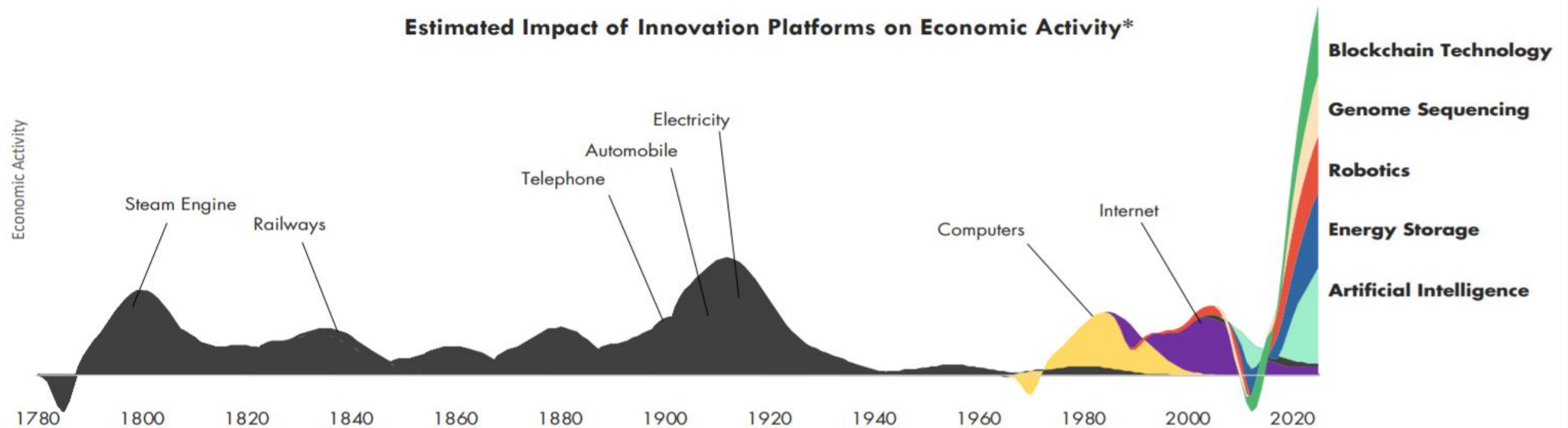
- | -

ความสำคัญของสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพของ สคช.
กับความเป็นมืออาชีพในยุค New Normal

Force of Change

The global economy is undergoing the largest technological transformation in history

Estimated Impact of Innovation Platforms on Economic Activity*

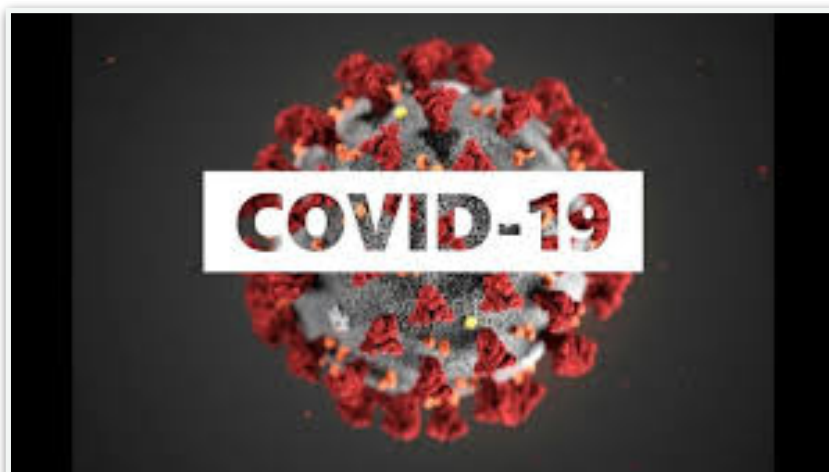
*ARK created this chart based on the relative impact of an innovation scaled by the degree of consensus between economic historians that a particular innovation should be considered an innovation platform. The underlying data assumes that all innovation platforms follow a characteristic investment and realization cycle of similar duration.

Forecasts are inherently limited and cannot be relied upon.

Source: ARK Investment Management LLC, 2018; Helpman, E. (2010). General Purpose Technologies and Economic Growth. Cambridge, MA: MIT Press; Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2018). The second machine age: Work, progress, and prosperity in a time of brilliant technologies. Vancouver, B.C.: Langara College; Kurzweil, R. (2016). The singularity is near: When humans transcend biology. London: Duckworth.

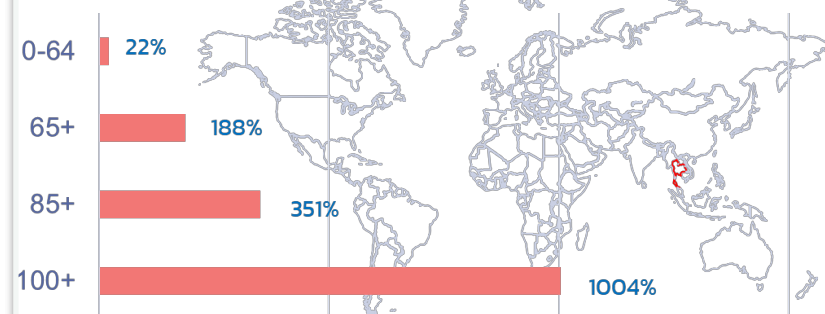
ที่มา : สุวิทย์ สรรพวิทยศิริ, สถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง อ้างถึง ARK Invest (2019). Big IDEAS 2019 เข้าถึงได้ที่ www.ark-invest.com/

COVID-19

Ageing Society

Percent Change in the World's Population by Age: 2010-2050

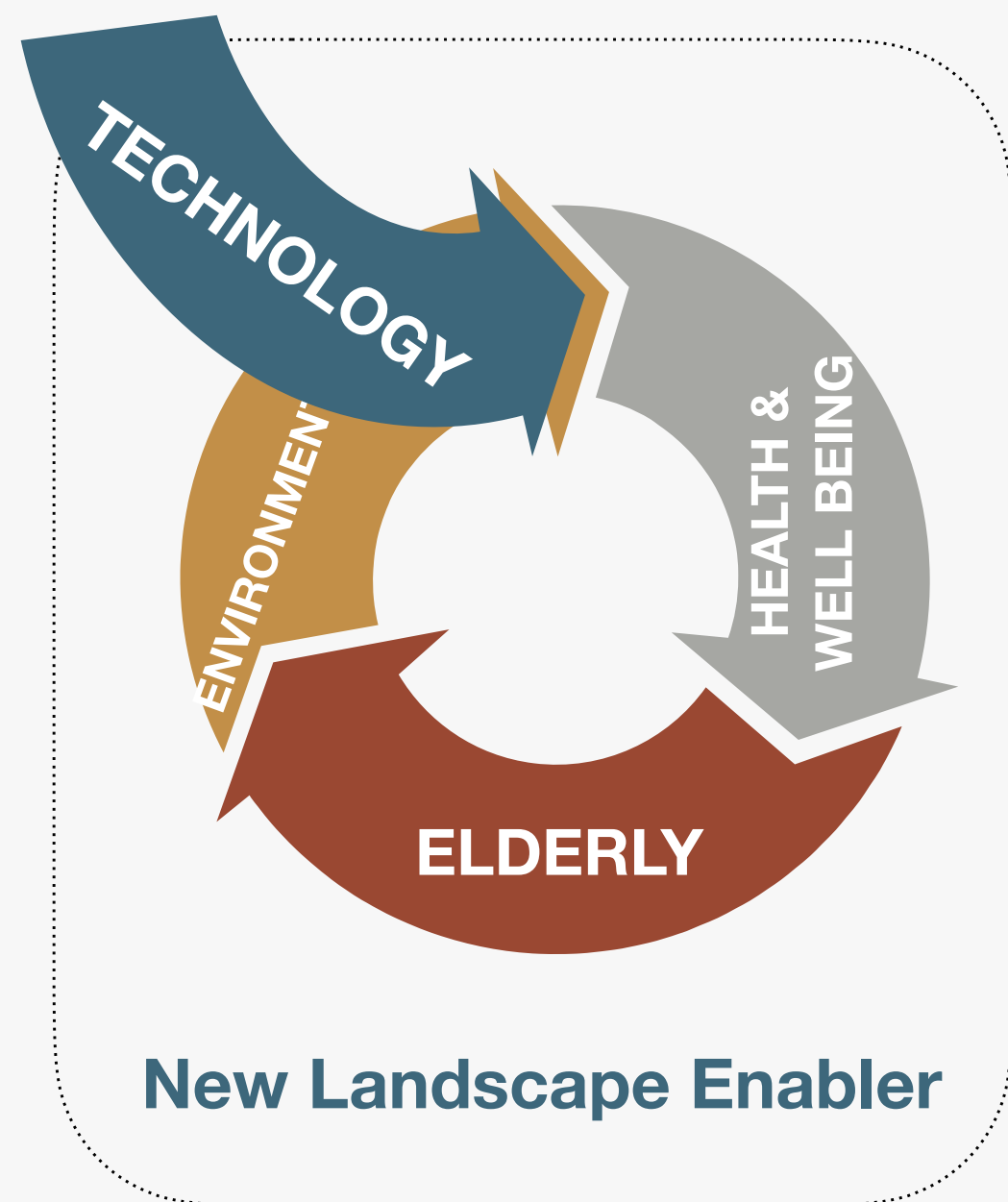

Environment changes

“อาชีพใหม่ ความเชี่ยวชาญใหม่ บน Landscape ใหม่”

Emergence of Clusters of Professions of the Future, 2020-2022

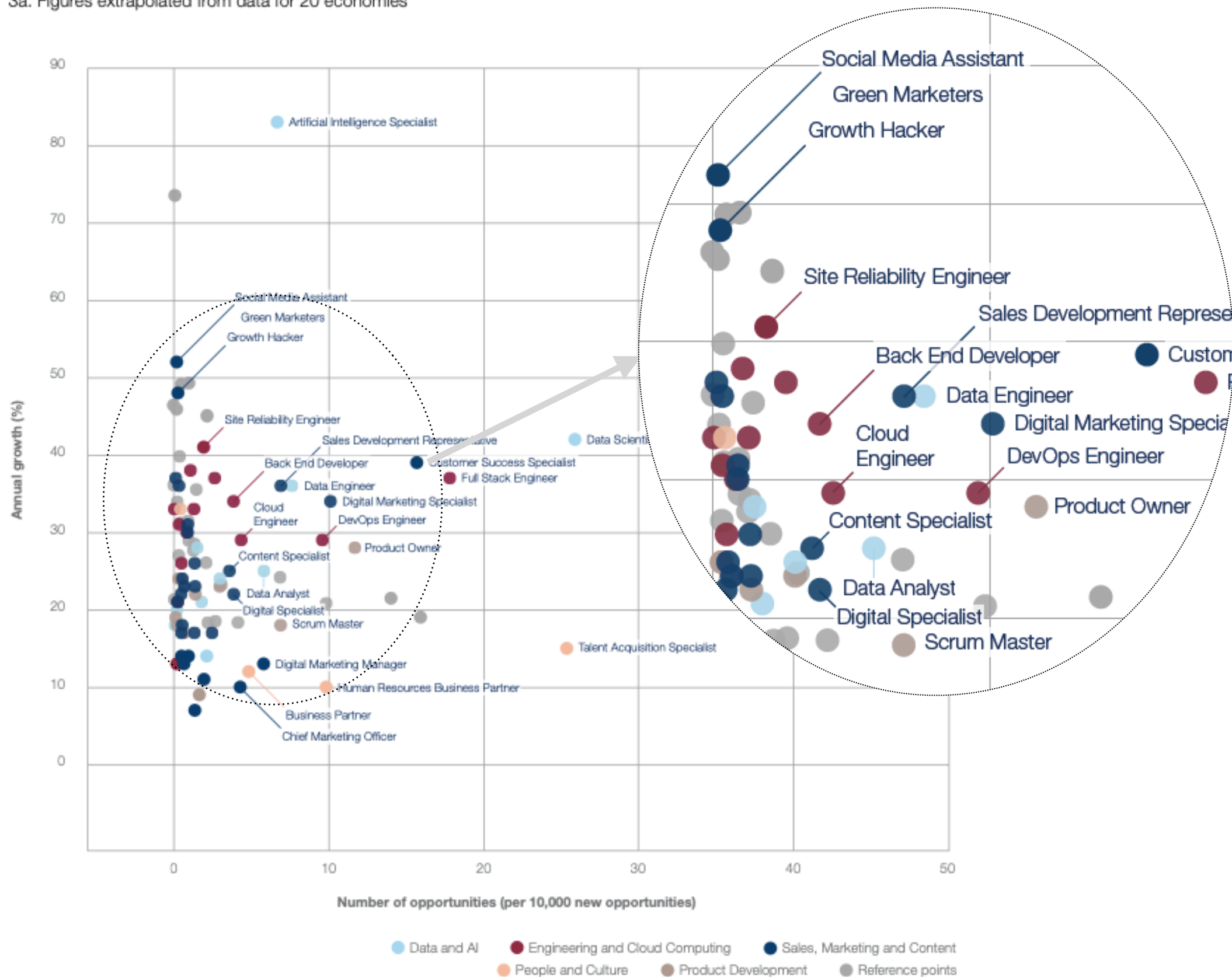

Professional Cluster	Number of opportunities (per 10,000)	
	2020	2022
figures extrapolated from data for 20 economies (LinkedIn)		
Data and AI	78	123
Engineering and Cloud Computing	60	91
People and Culture	47	58
Product Development	32	44
Sales, Marketing and Content	87	125
figures extrapolated from data for the United States (Burning Glass)		
Care Economy	193	260
Green Economy	9	14
ALL CLUSTERS	506	715

ที่มา : Jobs of Tomorrow Mapping Opportunity in the New Economy, World Economic Forum, Jan 2020 เข้าถึงได้ที่ http://www3.weforum.org/docs/WEF_Jobs_of_Tomorrow_2020.pdf

Figure 3: Opportunities by selected professional cluster and occupation, 2014-2019

3a. Figures extrapolated from data for 20 economies

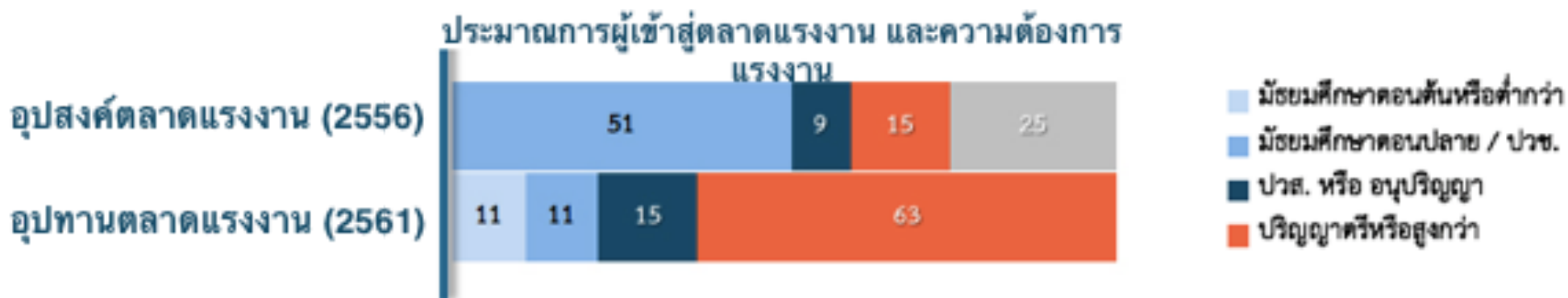
ที่มา : Jobs of Tomorrow Mapping Opportunity in the New Economy, World Economic Forum, Jan 2020 เข้าถึงได้ที่ http://www3.weforum.org/docs/WEF_Jobs_of_Tomorrow_2020.pdf

NEW NORMAL

สถานการณ์ด้านแรงงานไทย

ตลาดแรงงานไทยมีปัญหาเชิงโครงสร้างเดิม คือแรงงานส่วนใหญ่ผลิตภาพไม่สูง การผลิตแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการทั้งระดับและสาขาการศึกษา มีแรงงานนอกระบบขนาดใหญ่ และแรงงานสูงอายุ

1. ตลาดแรงงานไทยมีปัญหาความไม่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์และอุปทาน

2. การผลิตบัณฑิต STEM ที่คิดค้นทางนวัตกรรมใหม่ๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ

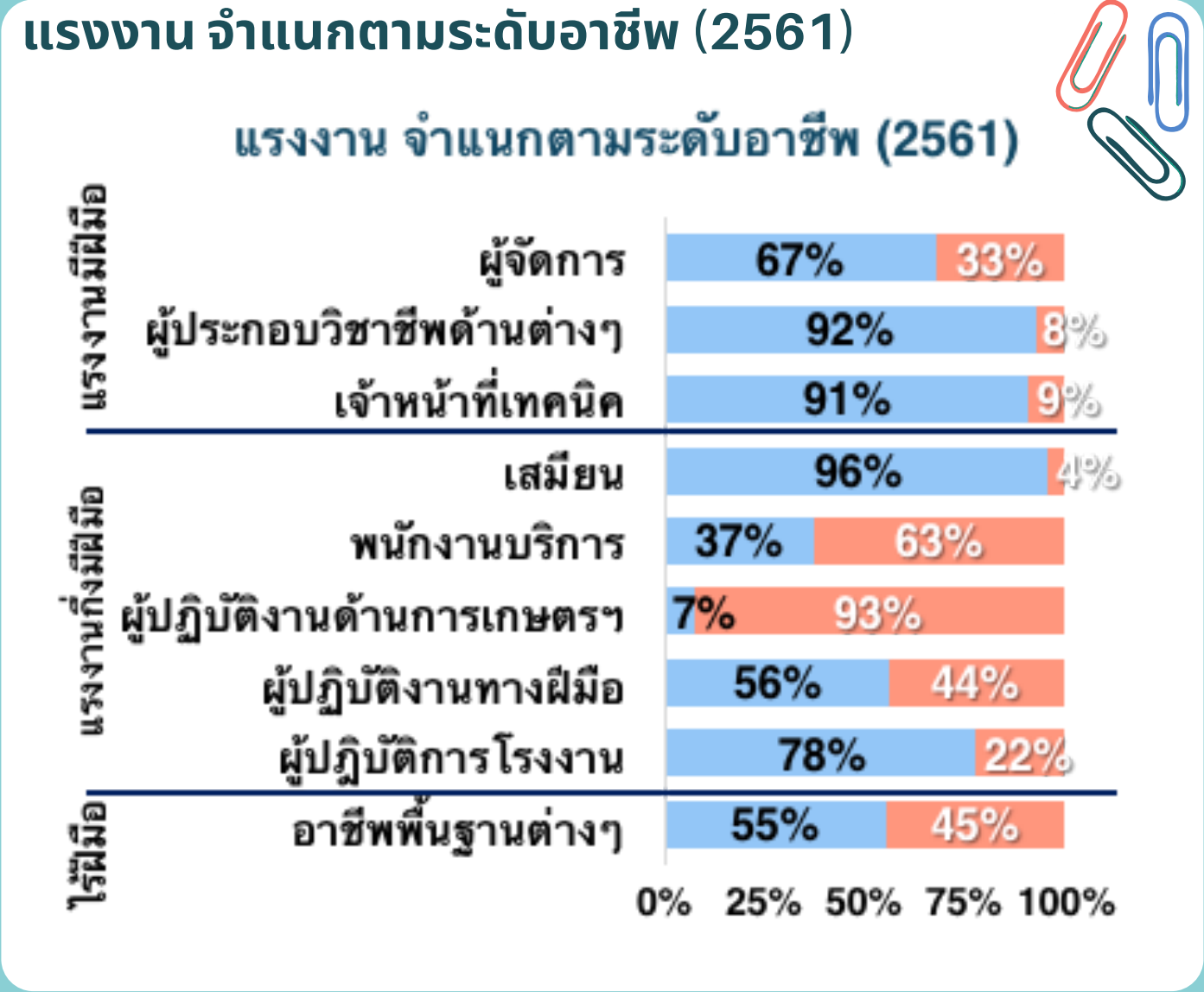
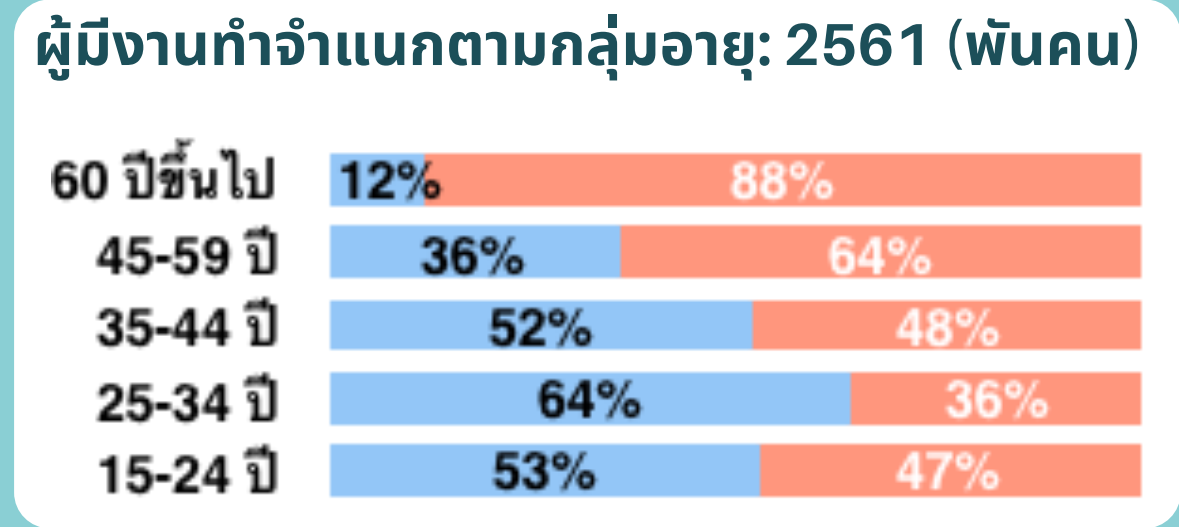
3. แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ และไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคม

NEW NORMAL

สถานการณ์ด้านแรงงานไทย

แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีรายได้น้อยและไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคม มีจำนวนครึ่งหนึ่งของคนทำงานทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร พนักงานบริการ ผู้ปฏิบัติงานทางฝีมือ และอาชีพพื้นฐานต่างๆ ตามลำดับ

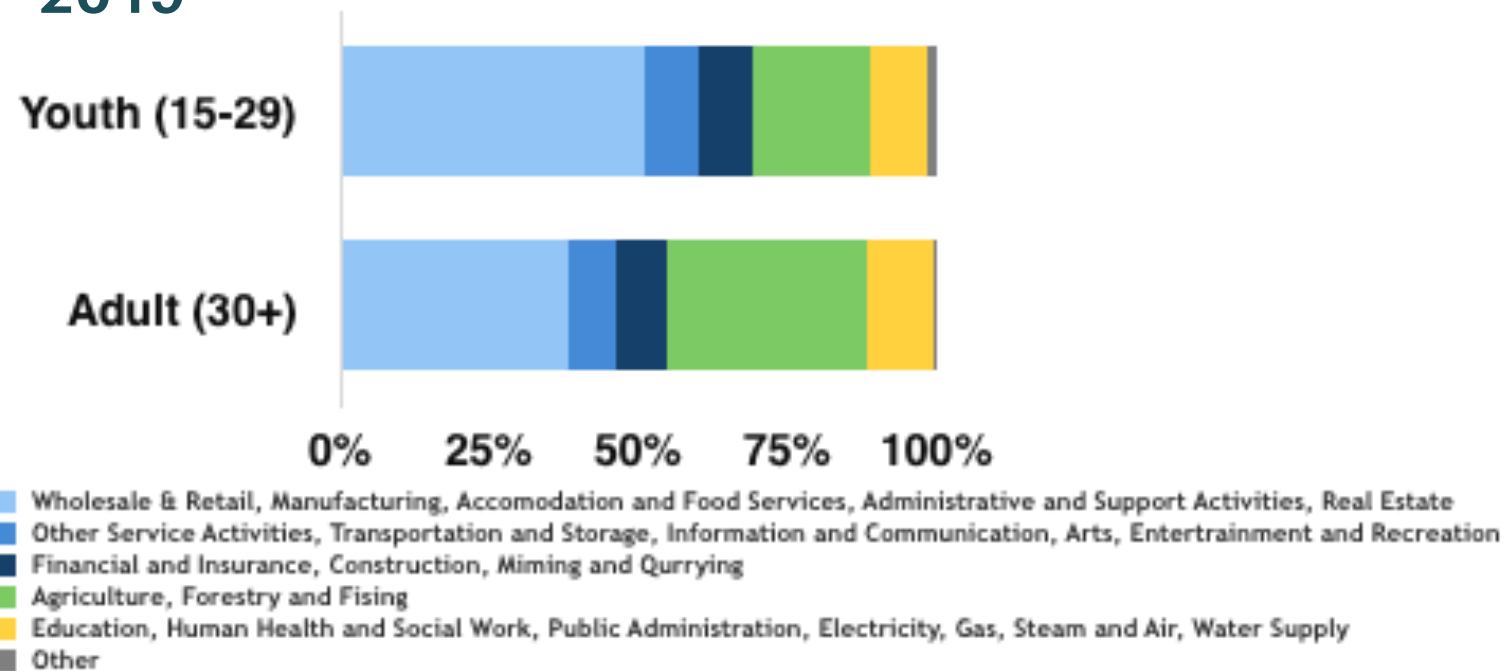
Source : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561)
Note: แรงงานนอกระบบ คือ ผู้ที่ทำงานแต่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน
ที่มา : ดร.เสาวณี จันทะพงษ์, การปรับตัวของแรงงานไทยหลังวิกฤต COVID-19

NEW NORMAL

สถานการณ์ด้านแรงงานไทย

มาตรการ Social Distancing ส่งผลกระทบต่อแรงงานตอนต้น (15-29 ปี) มากกว่ากลุ่มอื่น จากผลสำรวจกลุ่มแรงงานในเมืองมีรายได้ลดลงขณะที่ค่าครองชีพยังสูง จึงอพยพกลับภูมิลำเนา เพื่อตั้งหลักก่อน

Employment Shares in Thailand from 2019

การเว้นระยะห่างทางสังคม Social Distancing

ผลกระทบต่อแรงงานต่างกัน ทำความเข้าใจแรงงาน 3 กลุ่ม

- ตัดสินใจกลับ ภูมิสำเนา**
 - ❶ จำเป็นต้องกลับ รายได้ลด สูญเสียค่าใช้จ่ายในเมืองไม่ไหว
 - ❷ กลับดีกว่าไม่กลับ กลับภูมิสำเนาเพื่อลดต้นทุน
 - ❸ กลับเพื่อพักผ่อน/ทำงานจากบ้านในต่างจังหวัดชั่วคราว
- ปรับตัวได้**
 - เช่น เปลี่ยนจากพนักงานขับรถรับจ้างเป็นรับส่งอาหารแทน
- หยุดงานไม่ได้**
 - ❶ งานจำเป็นต้องดำรงชีวิตของคน เช่น แพทย์
 - ❷ งานมีลักษณะจำเพาะที่ต้องติดต่อกัน

Source: International Labour Organization (ILO), Forthcoming (2020), Data:ILOSTAT

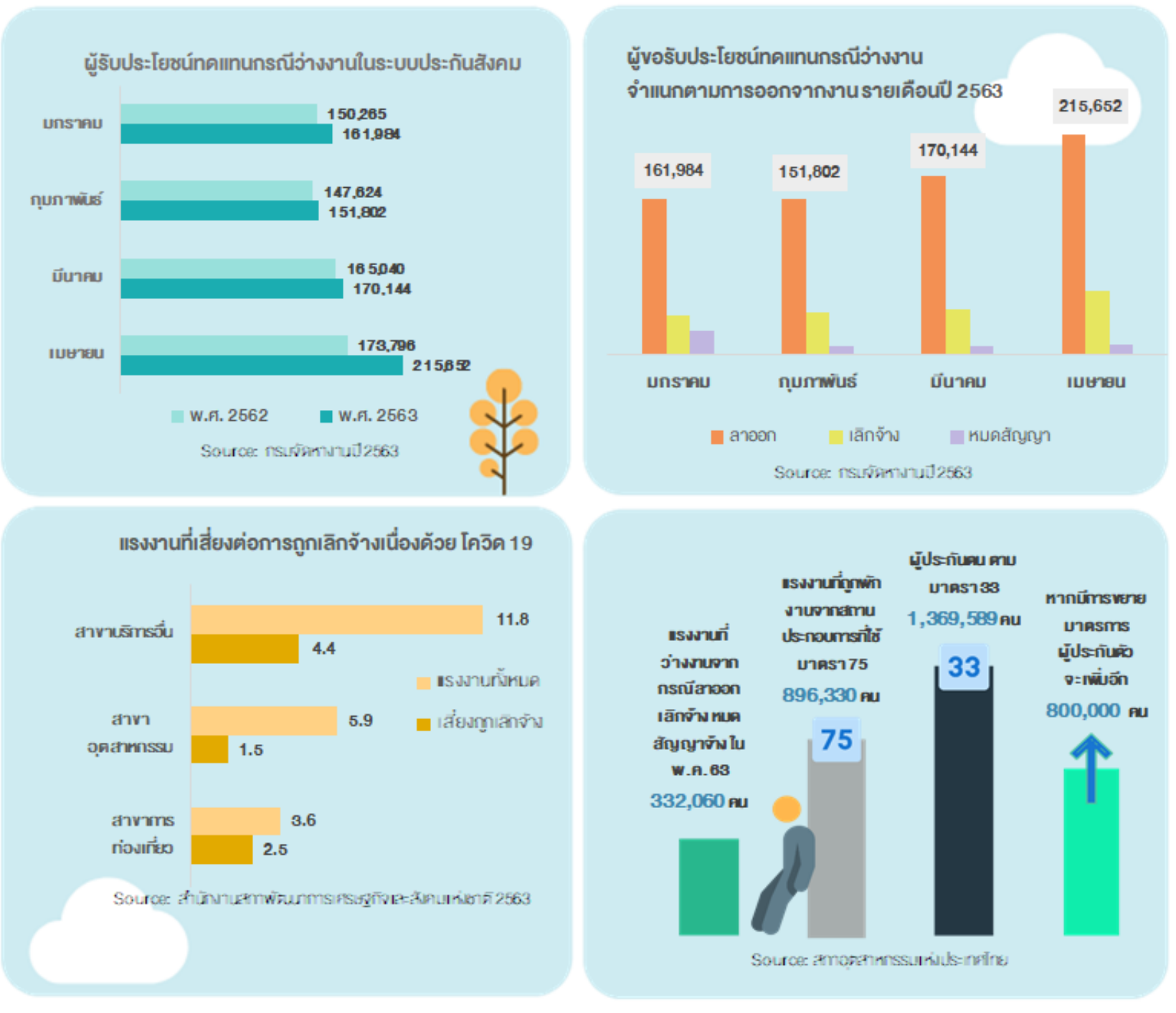
Source: จันทะพงษ์, ต้องหุ้ย, ภูละอ และ จิมมามี (2020), COVID-19: Social Distancing และคลื่นอพยพของประชากรจากมิติสังคมวิทยา:พลังไทย "อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ", สปท., 31 March

ที่มา : ดร.เสาวณี จันทะพงษ์, การปรับตัวของแรงงานไทยหลังวิกฤต COVID-19

NEW NORMAL

สถานการณ์ด้านแรงงานไทย

ช่วง COVID-19 แรงงานไทยถูกเลิกจ้างมากขึ้น

ที่มา : ดร.เสาวณี จันทะพงษ์, การปรับตัวของแรงงานไทยหลังวิกฤต COVID-19

NEW NORMAL

สถานการณ์ด้านแรงงานไทย

การจ้างงานเปลี่ยนจาก “รายเดือน” สู่ “Gig Economy” มากขึ้น

- บริษัทสามารถเลือกจ้าง “คนเก่ง” จากที่ไหนในโลก
ได้รับการจ่ายเงินตามความสามารถ
- ความสามารถแบบดั้งเดิมมีโอกาสถูกเลิกจ้างมากขึ้น
- มีการนำ big data มาใช้ประโยชน์ในการทำ
ความเข้าใจลูกค้าหรือผู้บริโภคมากขึ้น รวมถึง
ลดต้นทุนและระยะเวลาดำเนินการ
- เกิดภาวะ “เศรษฐกิจติดบ้าน” หรือ ความเคยชิน
กับการอยู่ที่บ้านทั้งทำงาน

gig คืออะไร?

งานชั่วคราว

งานที่รับจ้างจบเป็น
ครั้งๆ ไป ไม่ยึดติดกับ
ที่ใดที่หนึ่ง

มีอิสระ

เลือกรับงาน
เลือกเวลาทำงานได้ตามใจ
(เช่น งานพาร์ทไทม์ งานฟรีแลนซ์)

Gig Economy

คือ ระบบเศรษฐกิจที่
ประกอบด้วยงาน
รูปแบบ gig

(ในพจนานุกรมของ Oxford: gig เป็นคำแสลง หมายถึง งานที่มีลักษณะเป็นครั้งคราว)

- Freelance
- ธุรกิจส่วนตัว
- ขายสินค้าออนไลน์

เลือกเวลาทำงาน
ได้ตามใจ

รับค่าตอบแทน
ตามจำนวนงานที่ทำ

**Career standards and skill development are
keys for adapting and creating new
opportunities.**

- || -

บทบาทของภาครัฐและคณะกรรมการปฏิรูปฯ ต่อ
การพัฒนาบุคลากรตามมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็น 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมาย : คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อกับการพัฒนา

ครอบครัวไทยเข้มแข็ง
มีจิตสำนึกความเป็นไทย
ดำรงชีวิตพอเพียง

ตั้งครร์ก - ปฐมวัย

เด็กเกิดมืคุณภาพ
พัฒนาการสมวัย
เข้าถึงบริการคุณภาพ

วัยเรียน วัยรุ่น

มีความรู้/ทักษะศตวรรษ 21
รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้
มีสำนึกพลเมือง กล้าหาญทาง
จริยธรรม สามารถแก้ไขปัญห
ปรับตัว สื่อสาร ทำงานร่วมกับ
ผู้อื่น

แรงงาน

มีศักยภาพในการเพิ่ม
ผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง
ตระหนักความสำคัญ
ในการพัฒนาตนเอง
ปรับตัว เรียนรู้สิ่งใหม่

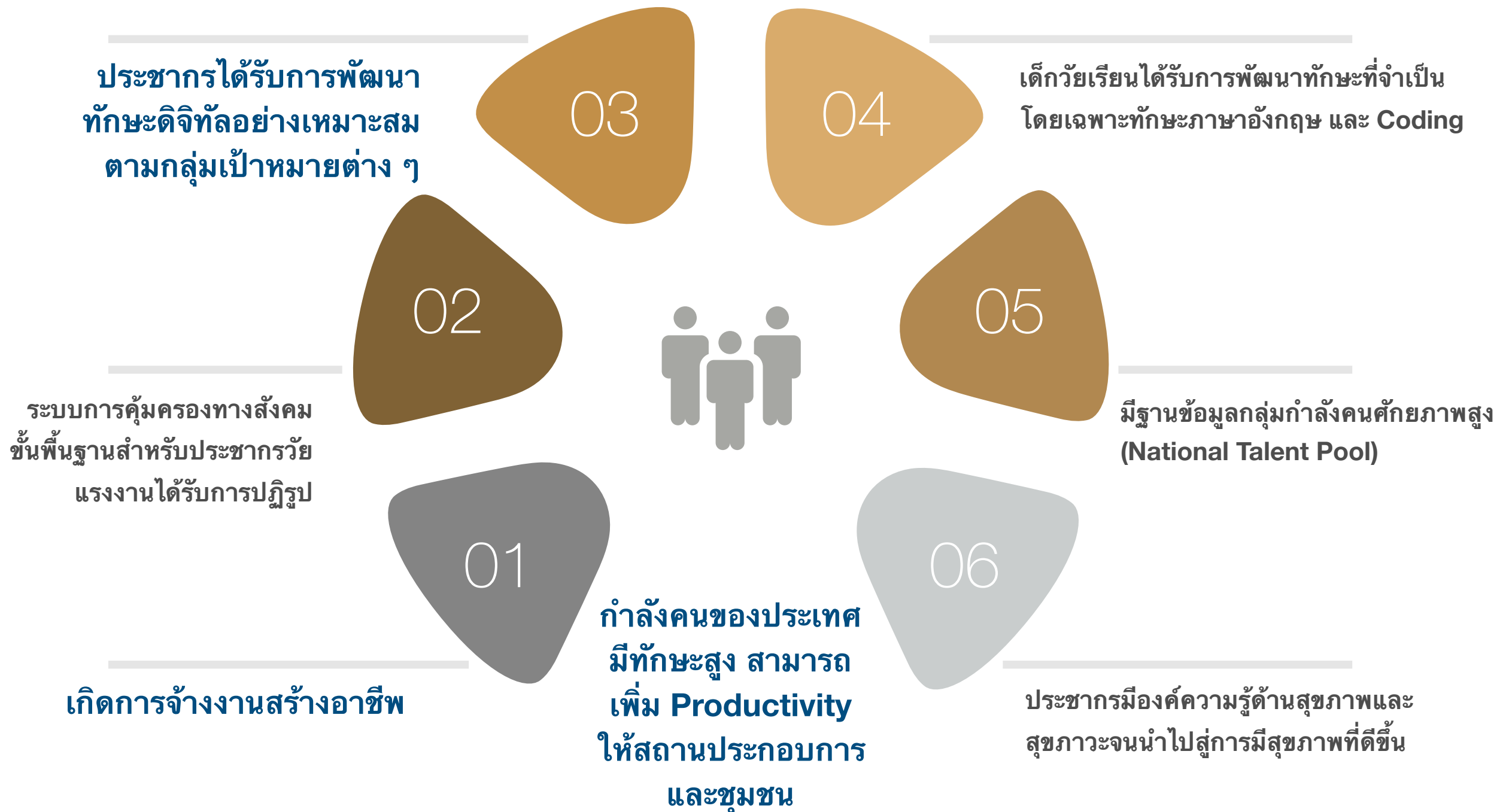
ผู้สูงอายุ

คุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง
ในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต
เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต
มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม
สร้างมูลค่าเพิ่มแก่สังคม

(ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ด้านแรงงานและทรัพยากรมนุษย์

ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

(ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4 กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะสำหรับโลกใหม่

เป้าหมาย เพื่อสร้างและพัฒนา กำลังคนของประเทศมีทักษะสูงเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงทางสังคม
แนวคิดการพัฒนา

มุ่งเน้นการพัฒนาให้ “ทำได้ทำเป็น” “นำมาใช้ได้ทันที” เรียนรู้รวดเร็ว สร้างผลลัพธ์ที่ชัดเจน พัฒนาความสามารถ **ทำงานร่วมกับเทคโนโลยี (Machine)** อย่างปลอดภัยและมีภูมิคุ้มกัน โดยรู้ทั้ง “กว้าง” และ “ลึก” ผ่าน Self-directed Life Long Learning

Mindset

I can learn anything I want to.
When I'm frustrated, I persevere.
I want to challenge myself.
When I fail, I learn.
Tell me I try hard.
If you succeed, I'm inspired.
My effort and attitude determine everything.

I'm either good at it, or I'm not.
When I'm frustrated, I give up.
I don't like to be challenged.
When I fail, I'm no good.
Tell me I'm smart.
If you succeed, I feel threatened.
My abilities determine everything.

Created for David Nilsson (@www.davidnilsson.com) © 2015 David Nilsson

Skill set

ทักษะสำหรับประกอบอาชีพ

มาตรฐานอาชีพ คุณวุฒิวิชาชีพ

ทักษะในการปรับตัวเข้าสู่โลกใหม่

Advanced Digital Skills สำหรับการต่อยอดและพัฒนา
เช่น Coding; AI; Programmers; **Data Science and Analytic**;
Content Creator; Robotics; Cyber Security; Fintech เป็นต้น

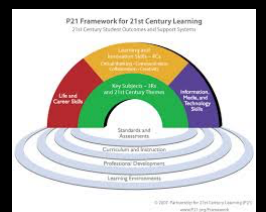
ทักษะสำหรับการดำรงชีวิต

ทักษะดิจิทัลพื้นฐาน
(**Digital Literacy** / Data Literacy)

ทักษะพื้นฐาน

ทักษะในศตวรรษที่ 21
(Critical Thinking and Problem Solving;
Communication and Collaboration;
Innovation and Creativity)

ภาคราชการโดยสำนักงาน ก.พ. ได้ร่วมกับ TPQI พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัลไทยแลนด์

มติคณะรัฐมนตรี 26 กันยายน 2560

แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ภาครัฐมีกำลังคนที่มีทักษะด้านดิจิทัลที่เหมาะสม

ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามบทบาทและพฤติกรรมที่คาดหวัง

เป้าหมาย

ภาครัฐใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการและการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนและผู้รับบริการเพื่อความเท่าเทียมและลดความเหลื่อมล้ำ

ภายในปี พ.ศ. 2565 ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ สามารถปรับตัว มีทักษะและศักยภาพที่เหมาะสมต่อการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ผู้บริหารระดับสูง เป็นผู้นำด้านดิจิทัลภาครัฐ ที่สามารถกำหนดนโยบายและทิศทางขององค์กร รวมถึงกระตุ้นและผลักดันให้ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน หรือการให้บริการองค์กร โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้

ผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลระดับองค์กร ที่สามารถสื่อสารนโยบายขององค์กรมาสู่ระดับปฏิบัติ พร้อมสั่งการ กำหนดแนวทาง วางแผน กำกับ ติดตามดูแลให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล

ผู้ทำงานด้านนโยบาย และงานวิชาการ เป็นผู้ใช้อุปกรณ์ดิจิทัลเพื่อสนับสนุนนโยบายที่สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัล

ผู้ทำงานด้านบริการ เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านดิจิทัลภาครัฐที่สามารถให้บริการ อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและผู้รับบริการ

ผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นผู้ปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีขององค์กรที่สามารถบริหารโครงการหรือเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม

ผู้ปฏิบัติงานทั่วไป เป็นผู้ปฏิบัติงานภาครัฐที่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และปลอดภัย

ปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ

Digital Government

เป็นองค์กรที่สร้างสรรค์นวัตกรรมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้

Connected Government

มีการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน

Open Government

มีการเปิดเผยข้อมูล ที่สนับสนุนการสร้างรัฐบาลแบบเปิด

ผลที่คาดว่าจะได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล

Global Indicators

E-Government Ranking (United Nations)
▲ 25%
ปี 59 อันดับ 77/193 (0.5522 คะแนน)

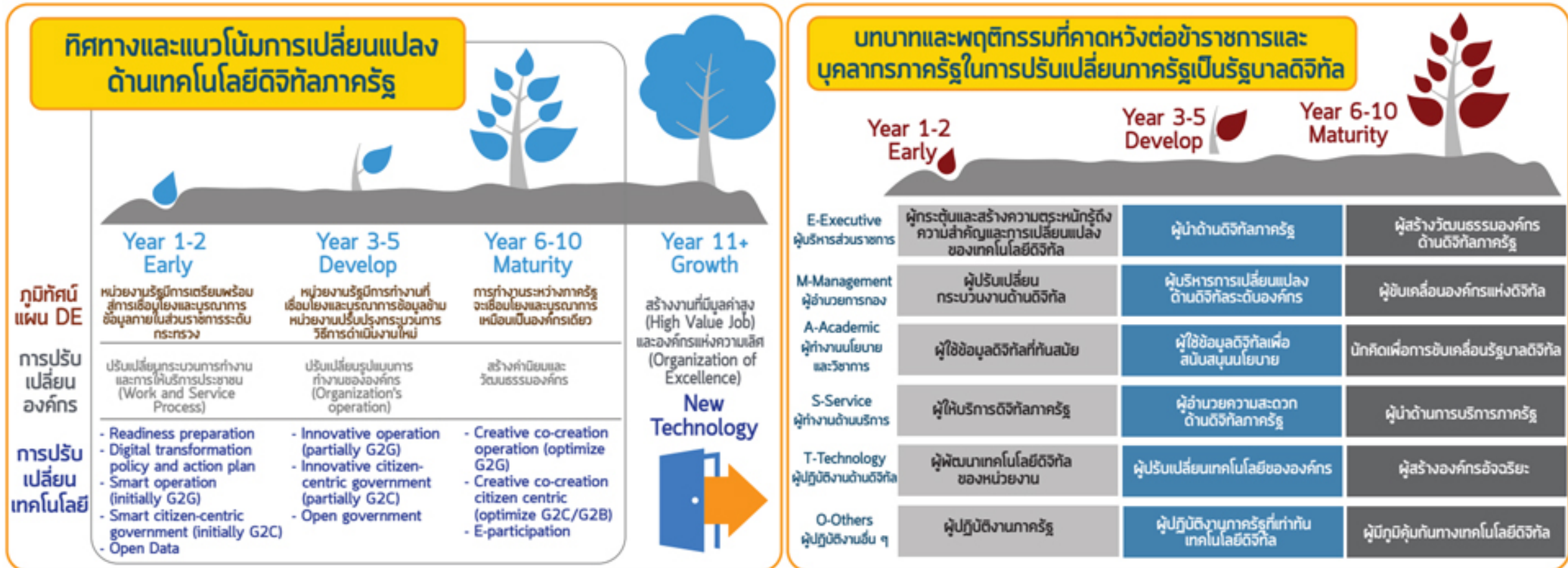
The Networked Readiness Index (World Economic Forum)
≤ 55
ปี 59 อันดับ 62/139 (4.2 คะแนน)

Global Competitiveness (World Economic Forum)
≤ 25
ปี 59 อันดับ 34/138 (คะแนน 4.64/7)

Global Open Data Index (Open Knowledge International)
≤ 30
ปี 58 อันดับ 42/122 (ร้อยละ 39)

Ease of Doing Business (The World Bank)
≤ 40
ปี 60 อันดับ 49/190 (ร้อยละ 71.42)

กรอบการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ว6/2561

เป้าหมาย

เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีกรอบความคิดและทักษะที่จำเป็น
ในการสนับสนุนการดำเนินบทบาทและพฤติกรรมที่คาดหวังของบุคคล
ในการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามมติ ครม. วันที่ 26 กันยายน 2560
เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

องค์ ประกอบ

ทักษะด้าน
ดิจิทัลของ
ข้าราชการและ
บุคลากรภาค
รัฐ

สมรรถนะ ตาม ว๒๗/๒๕๕๒ จำนวน ๔ หน่วย

กรอบการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

ทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ

กลุ่มเป้าหมาย	มิติที่ 1	มิติที่ 2	มิติที่ 3		มิติที่ 4		มิติที่ 5
	Digital Literacy	Digital Governance,	Digital Technology	Digital Process and Service Design	Project and Strategic Management	Digital Leadership	Digital Transformation
Executive	✓	✓				✓	✓
Management	✓	✓			✓	✓	✓
Academic	✓	✓	✓	✓			
Service	✓	✓		✓			✓
Technology	✓	✓	✓	✓	✓		✓
Others	✓	✓			✓		
Fundamental DGS			Digital Government Skill				

Management

Academic

Service

Technologist

Others

DLT = Digital Literacy, DG = Digital Governance, Standard and Compliance, DT = Digital Technology, DS = Digital Service and Process Design
SPM = Strategic and Project Management, DL = Digital Leadership, DTr = Digital Transformation

DLU = Digital Library, DG = Digital Governance, Standard and Compliance, DT = Digital Technology, DS = Digital Service and Process Design
SPM = Strategic and Project Management, DL = Digital Leadership, DTr = Digital Transformation

ไม่หยุดการเรียนรู้ ไม่หยุดการพัฒนา

The World Economic Forum, 2017

คนที่อยู่ในตลาดแรงงานและทุกคนในสังคม ควรต้องใช้เวลา 101 วันไปกับการเรียนรู้เรื่องใหม่
โดยเป็นการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานไปด้วยกัน